

Josefien's Dagboek.

★ en het Spoor dat
Niet Had Mogen Bestaan

Inhoud

Voorwoord	2
Proloog	4
1. De Antiekmarkt	6
2. In het Land van Gerle	9
3. De Vrouw uit het Boek	12
4. Nadars en Sirah	15
5. Lientje	19
6. Chadri en de Hoge Hoed	23
7. Berend de Barbaar?	27
8. Wat Annelieke Draagt	31
9. Het Spoor	34
10. Wat Blijft, wat Gaat	37
Nawoord	41

© Copyright 2025 door Martin Kruiniger – Alle rechten voorbehouden.

Het is niet toegestaan om enig deel van dit document te reproduceren, te dupliceren of door te geven, noch in elektronische vorm, noch in gedrukte vorm. Het opnemen van deze publicatie is streng verboden.

Voorwoord

Dit boek is anders dan de andere verhalen over Lucas. Het is niet zijn avontuur dat je leest, maar het mijne. Niemand wist dat ik alles wat er gebeurde opschreef. Ik deed het niet omdat ik het moest, maar omdat ik bang was dat ik dingen zou vergeten die ik eigenlijk niet mocht vergeten. Sommige herinneringen kwamen terug als beelden. Andere als gevoelens die sterker waren dan woorden. En sommige momenten kwamen terug alsof ik ze opnieuw voelde, zelfs wanneer ik mijn ogen sloot.

Wat je in dit boek leest, komt uit mijn eigen dagboek. Het gaat over de tijd dat we terechtkwamen in het land dat wij later het spoor noemden. Het gaat over wat ik zag en voelde tijdens het verhaal dat Lucas altijd vertelt als Lucas en het Spoor dat Niet Had Mogen Bestaan. Alleen zie je nu hoe het was om er middenin te staan en hoe het voelde om dingen te kunnen voelen die ik toen nog niet begreep.

Ik wist nog niet dat ik een gave had. Ik wist niet dat ik meer voelde dan andere mensen. Ik dacht dat iedereen soms tintelingen kreeg wanneer ze iets ouds vastpakten. Ik dacht dat iedereen warmte voelde in de lucht bij plekken die niemand wilde betreden. Ik dacht dat iedereen soms stille gedachten van voorwerpen kon aanvoelen, alsof ze fluisterden zonder geluid. Pas veel later begreep ik dat dit niet normaal was. En dat het geen toeval was.

In dit dagboek lees je hoe het voelde toen ik het langzaam begon te ontdekken.

Hoe sommige scènes voor mij anders waren dan voor Lucas.

Hoe de wereld luider werd wanneer ik te dicht bij iets kwam dat te veel geschiedenis droeg.

Hoe mijn handen soms brandden wanneer ik iets aanraakte dat ik beter had kunnen laten liggen.

En hoe ik leerde dat weten soms een last kan zijn, maar soms ook een richting.

Ik heb geprobeerd eerlijk te schrijven.

Over de momenten waarop ik moedig was en over de momenten waarop

ik dat niet was.
Over de angst die soms te snel ging.
Over de keuzes die ik maakte zonder te weten waarom.
En over de eerste keer dat ik begreep dat ik iets kon wat ik nooit had
durven dromen.

Dit is mijn versie van wat er gebeurde.
Mijn hoofdpijn.
Mijn paniek.
Mijn verwarring.
Mijn ontdekkingen.
Mijn moed die ik nog niet kende.

En misschien helpt het mij om nooit te vergeten wat daar gebeurde.
En waarom het niet had mogen bestaan.

Josefien

Proloog

Het begon voor mij niet met een waarschuwing.
Ik voelde niets dat mij zei dat ik had moeten opletten.
Er was geen fout die ik kon terugdraaien, geen moment waarop iemand mij bij mijn arm pakte en vroeg om even te wachten.

Het begon met een aanraking die te lang duurde.
Mijn vingers raakten iets ouds en het leek alsof het mij terug aanraakte.
Alsof er iets wakker werd dat allang vergeten had dat het nog bestond.

Daarna kwam een blik.

Mijn blik.

Ik keek te lang naar het spoor dat Lucas had gevonden. Ik weet niet waarom ik keek. Ik weet alleen dat ik niet weg kon kijken. Het was alsof het spoor mij eerder zag dan ik het zelf zag.

De wereld werd stil.

Echt stil.

Geen geluid. Geen adem. Geen enkele gedachte die nog van mij voelde.

En toen het spoor helemaal zichtbaar werd, leek het alsof het zichzelf herkende.

Alsof het wist dat het gezien was.

Het wachtte niet.

Het vroeg niets.

Het koos niets.

Het bewoog.

Niet vooruit zoals een spoor hoort te doen, maar naar binnen.

In mij.

Langs herinneringen waarvan ik niet wist dat ik ze had.

Langs plekken die ik nooit had bezocht.

Langs deuren die gesloten hadden moeten blijven.

Ik begreep het veel te laat.

Het was geen weg die je volgt.

Geen vergissing die je per ongeluk maakt.

Het was een grens.
En ik was eroverheen gegaan.
Zonder dat iemand het zag.
Zonder dat ik wist dat het bestond.

En vanaf dat moment wist ik dat niets ooit nog hetzelfde zou zijn.

1. De Antiekmarkt

Ik weet niet waarom ik dit opschrijf, maar misschien helpt het om alles op een rij te krijgen. Lucas zei meteen dat het “lekker druk” was op de antiekmarkt en dat er “zoveel mooie spullen” lagen. Hij zei het alsof het de normaalste zaak van de wereld was om door een mensenzee te waden en dan vrolijk te blijven. Ik knikte maar een beetje, omdat hij anders denkt dat ik chagrijnig ben. Dat ben ik niet. Het is alleen dat mijn hoofd altijd voller wordt als er veel mensen zijn. Alsof iedereen iets achterlaat in de lucht.

Ik keek overal om me heen, maar eigenlijk keek ik nergens echt naar. Alles voelde alsof het te veel sprak. Alsof objecten verhalen fluisterden die ik niet wilde horen. Ik zei tegen Lucas dat je hier verschillende lagen en eeuwen geschiedenis voelt. Ik zei het zacht, bijna alsof ik bang was dat iemand het zou horen en zou vragen hoe ik dat dan precies voelde. Want dat weet ik dus niet.

Toen kwam die man langs. Een lange man met zo een vrolijk hoedje en een klein brilletje. Hij zei dat dit “de mooiste plek van Nederland” was en dat “dit allemaal in Delft” lag. Hij liep weer weg alsof hij helemaal niet bestaan had. Lucas tikte vrolijk tegen mijn arm. Hij vindt zulke mensen grappig. Ik voelde alleen maar dat de drukte nog harder werd.

De antiekmarkt slingerde door de straat als een soort rommelige rivier. Alles rook naar oud hout, metaal en papier dat al honderd jaar geleden had moeten instorten maar dat blijkbaar nog steeds leefde. Mensen schuifelden langs elkaar heen en overal hoorde ik zinnen die niet bij elkaar pasten, woorden die door elkaar buitelden. Lucas vond dat leuk. Ik wilde soms mijn handen over mijn oren doen.

We liepen langs lampen met oude glazen kapjes, bureaus waar de lades rammelden alsof er nog iets in bewoog, stoelen met de afdrukken van mensen die er ooit op hadden gezeten, en kisten met sloten die iets hadden meegemaakt. Ik wees een voetstoot aan en vroeg wie dat ooit koopt. Lucas zei dat het iemand moest zijn met koude voeten en veel geduld. Ik moest lachen, maar het voelde niet als een echte lach. Mijn hoofd was te vol.

Toen bleef ik staan bij de schilderijen. Ze waren zo oud dat de kleuren dof waren geworden, maar de ogen niet. Die ogen volgden je. Niet alleen omdat ze zo geschilderd waren. Het voelde echt. Ik zei dat ze er nog in zaten. Geen idee waarom ik dat zei. Het klopte gewoon. Lucas vroeg of ik bedoelde in het schilderij, maar ik zei dat het ging om wat eromheen hing. De lucht. De herinneringen. De lagen die je niet ziet, maar wel voelt.

Hij tikte zacht tegen mijn mouw en zei dat we iets moesten zoeken dat niet zo terugkijkt. Ik liet me meenemen, maar ik keek nog één keer. Ik wilde ze eigenlijk geruststellen. Dom, ik weet het.

Toen kwamen we bij die tafel vol boeken. Niks bijzonders. Oude ruggen, rafels, vergeeld papier. Totdat Lucas het zag. Het stond scheef, alsof het boek naar voor was gekropen om op te vallen. Ik voelde meteen dat ik afstand moest houden. Dat leer was te warm. Niet warm van de zon, maar warm zoals een handpalm dat kan zijn.

De titel glansde net iets te lang. Het verhaal van Annelieke, de laatste der Witte Wieven. Het prikte achter mijn ogen, alsof ik het al kende zonder het ooit te hebben gezien.

De verkoper keek naar het boek alsof hij het liever kwijt was. Hij zei dat niemand het wilde hebben, dat het altijd terugkwam, dat er dingen gebeurden die niet normaal waren. Pagina's die omsloegen zonder wind. Licht dat door het papier kwam. Een vrouwenstem. Mist.

Toen hij dat zei, werd het even koud achter mijn nek. Lucas vond het juist gaaf. Natuurlijk vond hij dat. Ik juist niet. Ik voelde iets dat ik niet kon plaatsen. Alsof het boek ademhaalde.

Lucas kocht het. Ik wist dat hij dat zou doen. De verkoper zei "veel leesplezier" maar het klonk alsof hij het meende op een manier die ik niet fijn vond.

Thuis legde Lucas het boek op zijn bed. Ik bleef in de deuropening staan. Ik wilde niet dichterbij komen. Hij zei dat we het rustig zouden doen. Ik knikte maar ik voelde al dat iets ging misgaan.

Hij sloeg het open en ik zag de prent van Annelieke. Ze keek niet zoals een tekening hoort te kijken. Ze voelde. Echt. Het was alsof ze wist dat we naar haar keken. Alsof ze wachtte.

Toen zag Lucas een stukje perkament in de kaft. Hij zei mijn naam. Ik zei dat hij het niet moest aanraken. Hij zei dat hij het alleen eruit zou halen, maar dat is gewoon aanraken. Hij pakte een mesje en maakte het los. Het kwam los alsof het zich verzette.

Hij las de tekst hardop.

Ik weet niet waarom ik het aanraakte. Ik deed het gewoon. Mijn vingers raakten het en het voelde alsof de lucht in mijn longen veranderde.

Het zakhorloge begon te tikken.

Tik. Tak.

Het geluid ging dwars door mij heen. De kamer werd grijs. Ik voelde mijn voeten nog, maar ik voelde de grond niet meer. De wereld trok zich terug. Alsof hij zichzelf oprolde.

En toen verdween alles.

2. In het Land van Gerle

Ik weet nog precies hoe het voelde toen de kamer verdween. Niet alsof je valt, maar alsof je loslaat zonder dat je dat zelf besluit. De grijze lucht werd lichter en toen ik mijn ogen opendeed, merkte ik meteen de kou. Niet gewone kou. Het was alsof de aarde zelf door mijn jas heen kroop en mijn borst vastpakte.

Ik lag op nat gras. Mijn wangen tegen aarde die rook alsof niemand er ooit had gestofzuigd of aangeraakt of zelfs maar had gezien. Het was een lucht die zo oud voelde dat ik er kippenvel van kreeg.

Ik hoorde Lucas mijn naam roepen, maar het klonk vreemd. Alsof zijn stem niet helemaal door de lucht heen kon. Ik wilde zeggen dat ik er was, maar het kwam er hees uit, alsof mijn stem ergens achterbleef.

Toen ik hem zag, knielde hij al naast me. Hij zei dat ik niet moest bewegen. Alsof hij wist wat je moet doen als je door de tijd valt. Ik keek omhoog en zag lucht in plaats van een plafond. Alleen lucht. Wolken die langzaam voorbij trokken, alsof ze niet eens van plan waren ons te zien.

Ik vroeg waar we waren, maar ik wist het eigenlijk al. Niet de naam van de plek, maar het gevoel. Dit was niet thuis. Dit was niet nu. Dit was echt. Zoals sommige dromen te lang blijven hangen. Alleen was dit geen droom. Dit bleef liggen.

Lucas haalde het zakhorloge uit zijn zak. Het was stil. Alsof het nooit bestaan had. Maar dat kon niet. Ik hoorde het tikken nog in mijn ribben.

Ik stond heel voorzichtig op. Mijn sneakers zakten weg in de modder. Ze zagen eruit alsof ze hier iets verpestten. Alsof ze te wit waren voor een plek waar alles grauw en oud was.

We liepen over een pad met diepe groeven. Alsof karren al honderden keren dezelfde weg hadden afgelegd. In de verte zag ik mensen werken op het land. Hun bewegingen waren langzaam en zwaar. Hun kleding was ruw en dik en helemaal niet modern. Lucas vroeg een man waar we waren.

Ik durfde het zelf niet te vragen. Ik voelde dat het antwoord niet leuk zou zijn.

De man zei dat dit het Hertogdom Gelre was. En het Graafschap Zutphen. En dat het jaar zestienhonderdzestig was.

Ik voelde het getal. Ik hoorde het niet alleen. Het zakte in mijn buik als een steen. Ik zei dat we te vroeg waren. En dat was ook zo. Dit voelde als een fout die iemand anders had gemaakt, maar die wij moesten oplossen.

We liepen langs een boerderij. Een paard keek naar ons alsof hij wist dat we niet thuishoorden. Ik liep dicht bij Lucas. Niet omdat ik bang ben, maar omdat alles hier zoveel luider voelde.

Ik zei tegen Lucas dat ik iets voelde. Iets achter ons. Hij wilde zeggen dat hij dat ook hoorde, maar hij draaide zich al om.

En daar was hij. De hond. Mager maar sterk. Zijn ogen keken niet naar ons als vreemden. Meer alsof hij wachtte op een teken.

Lucas zei dat hij weg moest gaan. Maar de hond bleef staan. Ik voelde iets raars. Alsof hij niet gevaarlijk was. Alsof hij iets wist wat wij nog niet wisten. Toen zei ik dat hij niet moest schreeuwen. Dat de hond luisterde. Ik weet niet waarom ik dat zei. Het klopte gewoon.

We liepen door en de hond liep gewoon mee, alsof hij besloten had dat dit nu zijn taak was.

Bij een boerderij zei een vrouw dat het een Spaanse Spioen was. Een Spanjoel. Dat hij meer zag dan mensen dachten. Ik geloofde haar direct. De hond keek naar ons alsof hij begreep dat hij nu bij ons hoorde.

Lucas hurkte en zei dat als hij toch bleef, hij Chase heette. De hond kwispelde. Eindelijk voelde ik iets van rust in mijn schouders. Alsof we niet meer met zijn tweeën waren in een wereld die veel ouder was dan wij.

We liepen verder. Door het land van Gelre. Door de tijd heen. Chase naast ons. Alsof hij al precies wist welke kant we op moesten.

En de hele tijd voelde ik dat wat mij hierheen had getrokken, nog steeds ergens was.

En dat het niet van plan was om ons te laten gaan.

3. De Vrouw uit het Boek

Ik dacht dat ik inmiddels gewend was aan gekke dingen, maar dat was alleen omdat ik nog niet wist wat echte stilte is. De markt in Almen voelde niet alsof hij bestond in dezelfde wereld als Delft. Daar is drukte gewoon drukte. Hier voelde het alsof de tijd te zwaar was om te dragen. Mensen praatten niet om stiltes op te vullen, maar omdat het moest. Stemmen bleven laag. Blikken bleven langer hangen. Alsof iedereen eerst keek of jij wel hoorde bij de tijd waarin je stond.

Ik hield Lucas stevig vast. Niet omdat ik bang was om hem kwijt te raken, maar omdat ik bang was voor wat ik zou voelen als ik mijn handen vrij had. Alles rook naar nat hout en kruiden die ik niet herkende. Het voelde alsof de lucht zelf herinneringen vasthield.

Ik zei tegen Lucas dat ik hier niets moest aanraken. Het was niet eens een waarschuwing van mijzelf. Het voelde als een regel van de plek. Alsof alle spullen nog bezig waren met hun eigen verleden en mij niet konden gebruiken. In Delft voel ik vooral echo's. Hier voelde ik aanwezigheid. Alsof de dingen zelf ademhaalden.

Toen ik langs de kramen liep, leek de lucht elke keer een beetje dikker te worden. Alsof ik tegen iets onzichtbaars aan duwde. Ik denk dat Lucas dat niet merkte. Chase wel. Zijn vacht stond steeds lichtjes overeind. Hij liep laag bij de grond, alsof hij bang was om te hoog te staan.

En toen gebeurde het.

Ik zag haar niet als eerste. Ik voelde iets verschuiven in mijn buik, alsof een gedachte van iemand anders door mijn hoofd gleed. Lucas zag haar als een soort fout in de lucht. Iets wits dat niet paste bij de kleuren van de markt. Het bewoog te zacht. Te licht. De stof leek te twijfelen of het wel hier hoorde.

Hij fluisterde mijn naam. Ik zei dat hij niets moest zeggen, omdat ik het al voelde. Ik wist niet wat ik voelde, maar ik wist dat het niet iets van nu was. De vrouw uit het boek. De vrouw met de witte mantel.

Ze draaide haar gezicht maar een beetje. Niet naar ons toe. Net langs ons heen. Toch wist ik dat ze ons zag. Of misschien voelde ze ons. Zij en ik keken elkaar niet echt aan, maar er was iets tussen ons dat bewoog.

Lucas zei dat het haar was. Ik slikte maar knikte. Omdat ik het ook wist.

Ze liep weg, maar niet alsof ze wilde verdwijnen. Het voelde alsof ze wilde dat wij haar volgden. Alsof ze een pad uitrolde dat al klaar lag. En niemand keek naar haar. Ze liep dwars door mensen heen en niemand merkte iets, behalve een man die vloekte alsof hij door een koude muur liep.

We volgden haar. Niet rennend, want dat zou te hard geweest zijn voor deze plek. Alsof rennen de tijd hier zou laten breken. Chase liep mee in perfecte stilte, alsof hij deze wereld beter kende dan wij.

Ze ging een steeg in. De lucht voelde daar nog zwaarder.

Toen draaide ze zich om.

Van dichtbij wist ik niet of ze jong was of oud. Haar gezicht had geen leeftijd. Maar haar ogen wel. Die waren moe. Moe van dingen die ik niet durfde te zien.

Toen zag ik iets bij haar schouder. Iets kleins. Een cavia, met lichtbruine vacht en kleine zweetkraloogjes die alles tegelijk leken te zien. Hij kroop half onder haar haar. Alsof dat zijn plek was, alsof hij daar hoorde. Ik zuchtte hoorbaar uit. Het was een veilige aanwezigheid. Niet zo luid als herinneringen. Maar warm. Zachter.

De vrouw zei dat hij al een tijdje bij haar zat. Ze noemde hem Jacob. Ik denk dat ik hem meteen vertrouwde.

Toen sprak ze Lucas aan over het boek. En daarna keek ze naar mij, langer dan ik dacht dat iemand zou kunnen kijken. Ik voelde iets in mijn borst bewegen. Alsof ze door mij heen keek, naar iets dat ik zelf nog niet kende.

Ze zei dat ik haar niet moest aanraken. Niet omdat het haar pijn zou doen, maar omdat het te veel zou zijn voor mij. Ik voelde dat ze gelijk had. Mijn handen trilden licht, alsof ze iets wilden vasthouden dat ze niet aankonden.

Ze zei dat ze wist wat ik kon. Niet wat ik was. Wat ik deed. Wat ik voelde. Dat het grenzen had. En dat niet alles gelezen mocht worden.

Ik denk dat dit de eerste keer was dat ik echt bang was voor mijn eigen handen.

Ze noemde het horloge een verbinding. Niet een keuze. Niet een wil. Maar iets dat iets herkent. Iets dat vastzit aan geschiedenis. Dingen die niet zomaar openen. Dingen die wachten op iemand die durft.

Ze had het over dingen die te lang verborgen blijven. Over voorwerpen die in beweging komen als iemand ze durft te raken. Ik wist dat ze gelijk had. Ik wist ook dat ik dat niet wilde weten.

Toen klonk er een harde stem verderop. Ze verstijfde. Alles in haar werd stil. Niet uit angst, maar uit weten.

Ze zei dat we weg moesten. Niet samen. Nog niet.

Ze keek mij nog één keer aan. Zachter dit keer. En ze zei dat ik niet alles hoefde vast te houden. Dat ik mocht leren loslaten.

Ik weet nog niet hoe dat moet.

En toen liep ze weg. Niet verdwijnend. Maar gewoon tussen de mensen door, totdat ze niet meer te zien was. Alsof ze oploste in de lucht zelf.

Lucas zei dat dit geen toeval was. Ik voelde dat ook. Dit was herkenning. Dit was iets dat ons vond.

En ik denk dat het ons niet zomaar laat gaan.

4. Nadars en Sirah

Nadars bleef nooit ergens omdat het hoorde.

Ze bleef alleen wanneer de weg even stilviel, wanneer de lucht haar niet vooruit duwde en haar voeten nog geen richting kozen. Zodra die trek terugkwam, vertrok ze weer, alsof de grond haar naam fluisterde en niet ophield tot ze luisterde. Ze had geen huis dat bleef staan en geen plek die haar vastzette. Wat ze bezat, droeg ze bij zich. Wat ze achterliet, liet ze bewust los.

Ze was geboren onderweg, zo had haar moeder het verteld, ergens tussen twee plekken die geen naam droegen omdat niemand er ooit lang genoeg bleef. In een wagen, met het kraken van hout, het zachte snuiven van paarden en de wind die aan het doek trok alsof hij nieuwsgierig was naar het kind dat kwam. Nadars had dat verhaal vaak gehoord, maar nooit als iets bijzonders beschouwd. Voor haar voelde het logisch. Haar leven had nooit stilgestaan.

Ze groeide op tussen kampvuren en kruispunten, tussen stemmen die kwamen en weer verdwenen. Ze leerde al vroeg dat blijven soms gevaarlijker was dan gaan. Dat wie te lang keek, gezien werd. Dat wie te veel wist, een last werd. Haar grootmoeder had haar dat geleerd zonder het ooit hardop te zeggen, met handen die altijd warm waren en ogen die nooit wegkeken, ook niet wanneer de waarheid pijn deed.

“Luister niet alleen naar woorden,” had ze gezegd terwijl ze kaarten schudde. “Luister naar wat mensen niet durven zeggen. Dáár zit het echte verhaal.”

Nadars luisterde.

Niet met haar oren alleen, maar met haar hele lichaam. Ze voelde veranderingen in de lucht voordat iemand sprak. Ze merkte wanneer angst zich verschool achter boosheid, wanneer schuld zich vermomde als trots, wanneer hoop zich klein maakte om niet op te vallen. Ze zag het aan schouders die iets te strak stonden, aan handen die net te vaak werden geopend en gesloten, aan ogen die net een fractie te lang wegkeken.

Mensen kwamen naar haar toe voor antwoorden. Ze wilden weten of hun oogst zou slagen, of hun geliefde terug zou keren, of hun angst terecht was. Nadars wist dat antwoorden gevaarlijk konden zijn. Een antwoord kon iemand vastzetten. Daarom gaf ze meestal iets anders. Richting. Een waarschuwing. Of stilte, wanneer stilte veiliger was dan woorden.

Ze was geen vrouw van dorpen. Dorpen onthielden te veel. Dorpen vergaten niet. Ze bleven praten, zelfs wanneer de mensen allang waren vertrokken. Nadars bleef liever aan de randen, bij velden en bossen, bij kruispunten waar wegen elkaar ontmoetten en weer loslieten. Daar was de tijd soepeler. Minder vast. Minder veroordelend.

En toen was daar Sirah.

Hij was klein toen ze hem vond, nauwelijks groter dan haar onderarm, vastgelopen tussen wortels en natte aarde. Zijn pootjes trilden, zijn buik was rond en besmeurd met modder, maar zijn ogen waren helder. Hij keek haar aan zonder angst. Niet vragend. Verwachtend. Alsof hij wist dat ze zou stoppen.

Nadars had niet getwijfeld. Ze had hem opgetild, zijn lijfje warm en echt tegen haar borst. Ze voelde zijn hartslag, snel maar vastberaden, alsof hij boos was dat hij even had vastgezeten.

“Jij hoort niet alleen te zijn,” had ze gezegd, meer tegen zichzelf dan tegen hem.

Sirah had zacht geknord en zijn kop tegen haar gedrukt, alsof hij het ermee eens was. Vanaf dat moment was hij gebleven.

Hij groeide langzaam, maar nooit groot. Zijn lijf bleef compact, zijn poten kort en stevig. Hij was geen lastdier en geen huisdier. Hij was aanwezigheid. Waar Nadars ging, ging Sirah. Waar Sirah bleef staan, bleef Nadars luisteren. Mensen lachten soms om het zwijntje dat haar volgde, maar niemand lachte lang. Sirah keek terug. Lang. Onbewogen.

Via Sirah voelde Nadars de tijd.

Niet ver vooruit, niet in beelden of dromen, maar dichtbij. Een uur misschien. Soms minder. Ze voelde waar spanning zich ophoopte, waar een hand straks zou toeslaan, waar een keuze al was gemaakt maar nog niet werd uitgesproken. Het was geen macht die ze kon sturen. Het was een waarschuwing die ze kon volgen.

Niet onder de grond.
Niet achter steen.

Aarde en steen sloten de tijd af. Daar hield het op. Nadars wist dat en respecteerde het. Ze probeerde nooit te kijken waar ze niet mocht kijken. Dat was hoe je jezelf kwijtraakte.

Sirah voelde het altijd eerst.

Zijn knorren veranderden van toon. Zijn ademhaling verschoof. Soms bleef hij abrupt stilstaan en keek naar niets, alsof hij iets zag dat nog geen vorm had. Dan wist Nadars dat de tijd dubbel lag. Dat er iets aankwam wat aandacht vroeg, iets dat niet genegeerd kon worden.

Ze gebruikte haar gave niet om te heersen. Niet om mensen te sturen. Alleen om te voorkomen dat dingen ontspoorde voordat iemand het doorhad. En soms, wanneer dat niet lukte, om zichzelf op tijd weg te halen.

Mensen noemden haar waarzegster.
Of heks.
Of bedrieger.

Nadars liet ze praten. Woorden deden haar weinig. Ze wist wie ze was. Een vrouw van de weg. Een vrouw die keek wanneer anderen wegkeken. Een vrouw die wist dat de toekomst geen vast pad was, maar een veld vol sporen dat telkens opnieuw werd betreden.

Die dag voelde Sirah het vroeg.

Ze waren nog geen uur onderweg toen hij abrupt stopte. Zijn kop ging omhoog, zijn neus trilde, zijn knorren werden laag en kort. Niet bang. Onrustig. Waarschuwend.

Nadars bleef ook staan. Ze voelde het nu zelf ook. De lucht was veranderd. Niet kouder, niet warmer, maar zwaarder. Alsof iets ouds zich had verplaatst en vergeten was weer stil te worden. De weg voor haar voelde niet langer leeg. Hij voelde geladen, alsof hij iets vasthield dat er niet hoorde.

Ze legde haar hand op Sirahs rug.
“Ja,” zei ze zacht. “Ik voel het ook.”

Ze keek vooruit, naar het pad dat zich tussen veld en bos door slingerde. Ze wist nog niet wie haar zou vinden. Of wat er precies van haar gevraagd zou worden. Maar ze wist dit wel.

Dit was geen moment om weg te lopen.

Sirah zette een stap vooruit.
Nadars volgde.

En terwijl ze samen verder liepen, wist Nadars dat er iets in beweging was gezet dat niet meer vanzelf zou stoppen. Niet door angst. Niet door zwijgen.

Alleen door mensen die durfden te blijven kijken.

5. Lientje

Lientje leefde waar de grond sprak.

Niet met woorden en niet met geluid, maar met kleine veranderingen die alleen merkbaar werden wanneer je lang genoeg bleef staan. Waar anderen doorliepen, bleef zij soms stilstaan, niet omdat ze twijfelde, maar omdat de aarde iets van haar vroeg. Ze woonde niet in een dorp en niet echt in het bos, maar precies daar waar paden smaller werden en mensen hun stemmen vanzelf zachter maakten, zonder te weten waarom.

Ze was geboren aan de rand van een veld, zo werd verteld, op een ochtend waarop de dauw dikker was dan normaal en het gras zwaar hing onder het gewicht van de nacht. Haar moeder had haar Lientje genoemd, naar de lindebomen die altijd weer uitliepen, zelfs wanneer ze waren gekapt. “Dit kind moet blijven,” had ze gezegd, “ook als alles om haar heen verandert.”

Lientje groeide op tussen planten, niet als achtergrond, maar als gezelschap.

Ze leerde lopen door te struikelen over wortels. Ze leerde kijken door te letten op tinten groen die anderen niet van elkaar onderscheidden. Ze leerde luisteren door haar hand op de grond te leggen en te wachten tot haar lichaam antwoord gaf. Mensen kwamen later. Eerst waren er bladeren, stengels, aarde en tijd.

Al jong merkte ze dat planten tegen haar spraken.

Niet met stemmen en niet met gedachten, maar met zekerheid. Ze wist wat iets was zonder het ooit eerder te hebben gezien. Een blad vertelde of het koorts kon breken. Een wortel wist hoe diep verdriet kon zitten. Een bloem liet voelen of hij slaap bracht of dromen wakker maakte. Ze hoefde niets te proeven. Ze hoefde niets te ruiken. Ze wist het gewoon, alsof die kennis al in haar zat te wachten.

Haar grootvader had gezegd dat ze een zeldzame gave had. Haar grootmoeder had haar gewaarschuwd.

“Wie te veel weet,” had ze gezegd terwijl ze bundels ophing aan een balk, “wordt gevaarlijk gevonden. En wie gevaarlijk wordt gevonden, wordt vroeg of laat gezocht.”

Dus leerde Lientje zwijgen.

Ze hielp waar ze kon, zonder zich te laten zien. Met theeën die sterker waren dan water. Met zalfjes die deden wat handen niet konden. Met bundeltjes kruiden die je onder een kussen kon leggen wanneer de nacht te zwaar werd. Ze nam nooit meer aan dan nodig was. Een stuk brood. Een kom soep. Soms niets. De balans was belangrijker dan dankbaarheid.

Mensen noemden haar kruidenvrouw. Sommigen fluisterden het woord alsof het brandde. Anderen spraken het uit met hoop, alsof alleen het noemen ervan al verlichting gaf. Lientje liet het gebeuren. Namen deden haar weinig. De planten wisten wie ze was. Dat was genoeg.

Haar huisje stond aan de rand van het bos, laag en scheef, alsof het zich had aangepast aan de bomen in plaats van andersom. De muren rookten altijd naar groen. Niet omdat ze alles kookte of droogde, maar omdat de stenen het hadden opgenomen. Aan balken hingen bundels die zacht tegen elkaar tikten in de wind. Op planken stonden potten met etiketten die alleen zij begreep. Op de vloer lagen manden met wortels die nog aarde droegen, alsof ze niet helemaal wilden loslaten waar ze vandaan kwamen.

Alles had een plek.
Die plek veranderde met de seizoenen, maar nooit zonder reden.

Wat Lientje bijzonder maakte, was niet alleen dat ze wist wat een plant deed.
Ze kon voelen waar die groeide.

Soms stond ze stil aan de rand van een veld en wist ze precies waar iets te vinden was dat binnenkort nodig zou zijn. Niet omdat ze het zag met haar ogen, maar omdat haar lichaam ernaartoe trok. Alsof de aarde haar wees en zei: hier, onthoud dit, dit komt terug.

Ze noemde het geen magie.

Ze noemde het afstemmen.

Wanneer iemand ziek was, ging ze niet meteen op pad. Ze sloot haar ogen, ademde diep in en liet het antwoord naar haar toe komen. Soms kwam het meteen, helder en rustig. Soms pas uren later, wanneer ze het bijna had losgelaten. Maar het kwam altijd. En als het niet kwam, wist ze dat ze niets moest doen. Ook dat was een antwoord, al begrepen weinig mensen dat.

Angst maakte haar niet onrustig.

Onbalans wel.

Wanneer mensen te snel leefden, wanneer ze tegen hun eigen natuur in begonnen te handelen, voelde Lientje dat als een scheur. Geen plotselinge breuk, maar iets dat langzaam werd uitgerekt. Ze voelde het in haar knieën, in haar borst, in de manier waarop vogels hun lied afbraken. En scheuren moesten geheeld worden, anders werden het breuken waar niemand nog omheen kon.

Op een ochtend, terwijl de mist laag hing en de wereld zich nog niet had uitgesproken, voelde ze zo'n scheur.

Ze was bezig met het sorteren van bladeren toen haar handen ineens stil bleven liggen. De lucht voelde zwaarder, alsof er iets in hing dat er niet hoorde. Haar borst trok samen, niet van pijn, maar van herkenning. Dit had ze eerder gevoeld. Lang geleden. In verhalen die alleen nog in fluisteringen bestonden.

“Dat is oud,” zei ze zacht tegen zichzelf.

Ze liep naar buiten en keek over het veld. Zonder te aarzelen wees ze naar een plek waar het gras net iets anders kleurde, donkerder, voller. Daar groeide iets wat binnenkort nodig zou zijn. Iets dat kon kalmeren. Iets dat woede kon temperen voordat het zichzelf werd.

Lientje pakte haar mand.

Ze wist nog niet wie haar zou vinden. Ze wist alleen dat iemand haar nodig had. En dat dit geen vraag was, maar een beweging die al was ingezet. De aarde had haar geroepen. Dat deed ze zelden. En nooit zonder reden.

Ze sloot de deur van haar huisje niet af. Dat deed ze nooit. Wat bij haar hoorde, bleef. Wat niet bij haar hoorde, vond vanzelf de weg naar buiten.

Met haar mand aan haar arm en de geur van groen om zich heen liep ze het pad op. Haar voeten waren zeker. Haar blik was rustig. Diep vanbinnen voelde ze geen angst, alleen een stille vastberadenheid, alsof de grond zelf onder haar meebewoog.

Wat er ook kwam, ze zou niet wegstijgen.

Niet deze keer.

6. Chadri en de Hoge Hoed

Chadri had geen talent voor grootsheid.
Hij had talent voor ongelukken.

Niet het soort ongelukken waar je pleisters voor nodig had, maar het soort waarbij mensen stilvallen, elkaar aankijken en dan tegelijk zeggen: “Was dat de bedoeling?” Chadri antwoordde daar meestal eerlijk op. “Nee.” Soms voegde hij eraan toe: “Maar het had erger gekund.” Dat klonk geruststellend, tot je beseftte dat hij daar ervaring mee had.

Officieel stond Chadri bekend als magiër. Dat woord vond hij zelf overdreven. Een magiër hoorde zelfverzekerd te zijn, met een rechte rug, een mysterieuze blik en spreuken die deden wat ze moesten doen. Chadri had een scheve houding, een blik die altijd iets te laat leek te reageren, en spreuken die zich gedroegen alsof ze hun eigen agenda hadden.

En dan was er de hoed.

De hoge hoed.

De hoed was niet zomaar een hoed. Dat wist Chadri al vanaf het moment dat hij hem had opgeraapt op een markt, tussen kapotte klokken en een doos met het bordje misschien nog bruikbaar. Hij had de hoed vastgepakt, even gewogen, en gedacht: dit is een slecht idee.

Dat was meestal het moment waarop hij iets weg moest leggen.

Hij had het opgezet.

Sindsdien was niets meer normaal gegaan.

De hoed deed niet aan voorspelbaarheid. Chadri stak zijn hand erin en hoopte op het beste, maar kreeg zelden wat hij verwachtte. Soms kwam er een vonk uit. Soms een wolk rook. Soms een plons water. Eén keer een levende kikker, die hem verontwaardigd had aangekeken en toen was weggesprongen. Chadri had zich nog verontschuldigd.

“Sorry,” had hij gezegd. “Dit was niet persoonlijk.”

Het grootste probleem was dat Chadri dacht. Altijd. Over alles. Over of het wel zou lukken, over wat er mis kon gaan, over hoe gênant het zou zijn als het wéér misging. En magie had een hekel aan twijfel. Twijfel maakte haar zenuwachtig. En nerveuze magie deed rare dingen.

Zoals ontploffen.

Niet elke keer. Maar vaak genoeg.

Chadri had een jas met brandgaatjes op plekken waar dat echt niet modieus was. Zijn haar stond zelden zoals hij het had gekamd. Mensen vroegen soms of hij net uit een schoorsteen kwam. Chadri antwoordde dan dat hij liever dacht dat de schoorsteen hem had uitgekozen.

Toch was er iets gek.

Wanneer Chadri geen tijd had om te twijfelen, wanneer alles al mis was gegaan en niemand meer verwachtte dat hij iets zou kunnen doen, dan werkte zijn magie ineens. Dan luisterde de hoed. Dan kwam er precies datgene uit wat nodig was.

Dat had hij één keer meegemaakt bij een ingestorte schuur. Balken kraakten, mensen riepen, paniek overal. Chadri had erbij gestaan met nul plannen en nul vertrouwen. Hij had zijn hand in de hoed gestoken en geschreeuwd. Niet mooi. Niet netjes. Gewoon hard.

De balk was omhooggevlagen alsof hij van papier was. Iemand was vrijgekomen. Iedereen had hem aangekeken alsof hij een held was.

Chadri was flauwgefallen.

Maar het had gewerkt.

Die herinnering hield hij vast op dagen zoals deze, waarop hij langs een pad zat en probeerde vuur te maken. Wat hij kreeg was rook. Heel veel rook. En een doffe poef waardoor hij achterover viel en een tijdlang naar de lucht bleef liggen staren.

“Het ging bijna goed,” mompelde hij, terwijl hij hoestend overeind krabbelde. “Bijna telt ook, toch?”

De hoed lag naast hem, onschuldig, alsof hij nergens iets mee te maken had.

Chadri keek er wantrouwig naar. “Luister,” zei hij. “We moeten vandaag even normaal doen. Geen verrassingen. Geen explosies. Geen dieren.”

De hoed deed niets. Wat meestal betekende dat hij iets van plan was.

Chadri zuchtte, zette hem toch weer op en klopte zijn jas af. Zijn handen trilden een beetje, niet van angst, maar van frustratie. Hij wilde niet altijd de kluns zijn. Niet altijd degene bij wie het misging voordat het goed ging. Hij wilde iemand zijn op wie je kon rekenen zonder eerst dekking te zoeken.

Maar diep vanbinnen wist hij ook dit.

Als het straks écht mis zou gaan.

Als iedereen zou rennen.

Als niemand meer wist wat te doen.

Dan zou hij blijven staan.

Met knikkende knieën, een bonzend hart en een hoed die hij niet vertrouwde. Hij zou zijn hand erin steken en vooral níét nadenken.

En waarschijnlijk zou het werken.

Misschien met een knal. Misschien nat. Misschien een beetje verkeerd.

Maar precies goed genoeg.

Chadri grijnsde schuin en keek het pad af, waar de lucht zwaarder leek te worden. “Oké,” zei hij zacht. “Doe maar.”

De hoed bleef stil.

Dat vond Chadri meestal het engste moment van allemaal.

7. Berend de Barbaar?

Berend zat op de grond alsof hij daar altijd had gezeten.

Zijn rug leunde tegen een boom die ouder was dan de meeste verhalen die mensen elkaar nog vertelden. De schors voelde ruw door zijn hemd heen, maar dat vond hij prettig. Ruwe dingen waren eerlijk. Ze deden geen moeite om iets anders te zijn dan wat ze waren. In zijn hand hield hij zijn knuppel, losjes, alsof het een wandelstok was en geen wapen waar mensen automatisch afstand van namen.

De knuppel was oud. Niet versleten, maar doorleefd. Het hout was donker en glad op plekken waar handen hem vaak hadden vastgehouden, ruw waar niemand ooit had geprobeerd hem mooier te maken. Berend had nooit gevraagd waar hij vandaan kwam. Hij had geleerd dat sommige dingen beter werken als je ze niet te veel bevraagt.

Hij kauwde op een rietje en keek naar de grond voor zijn voeten.

Berend werd altijd groter ingeschat dan hij was. Mensen dachten dat hij ouder was, zwaarder, gevaarlijker. Misschien kwam het door zijn schouders, misschien door zijn rustige blik. Of misschien door het feit dat de aarde zich soms anders gedroeg wanneer hij ergens bleef staan.

Berend was achttien. Dat verbaasde mensen altijd. Ze verwachtten een man met een baard en littekens en verhalen over veldslagen. Berend had geen baard. Zijn stem sloeg soms nog over als hij moe was. En zijn verhalen gingen meestal over eten, slapen en waarom rennen bijna nooit een goed idee was.

“Barbaar,” noemden ze hem.

Berend haalde dan zijn schouders op. Hij had nooit helemaal begrepen wat dat woord precies moest betekenen. Iemand had het ooit tegen hem gezegd nadat hij een ruzie had beëindigd door simpelweg tussen twee mensen in te gaan staan en niet meer te bewegen. De grond had toen licht getrild. Niet veel. Genoeg.

Sindsdien bleef de naam hangen.

Hij was geboren aan de rand van alles. Niet in een dorp, niet in een stad, maar ergens waar paden elkaar kruisten en niemand zich verantwoordelijk voelde. Hij had al jong geleerd dat woorden soms hielpen, maar dat stilte vaak effectiever was. En als dat niet werkte, dan werkte staan. Gewoon staan. Niet wijken. Niet dreigen. Gewoon aanwezig zijn.

De knuppel had hij niet gezocht. Hij had ertegenaan geschopt.

Dat was een fout geweest.

De aarde had toen gereageerd alsof ze zich persoonlijk aangesproken voelde. Niet boos, maar wakker. Berend was achterover gevallen en had een tijd naar de lucht liggen kijken, terwijl zijn hart bonkte en de grond langzaam weer tot rust kwam.

Sindsdien wist hij twee dingen heel zeker.

Niet tegen vreemde stokken schoppen.
En deze nooit loslaten.

Wanneer Berend de knuppel vasthield, luisterde de aarde. Niet omdat hij dat wilde. Niet omdat hij het vroeg. Het gebeurde gewoon. Alsof de grond hem herkende, of misschien andersom. Hij voelde kleine dingen die anderen misten. Een spanning onder zijn voeten. Een trilling die niets met lopen te maken had. Een plek waar de aarde te strak lag, alsof ze haar adem inhield.

Dat maakte hem voorzichtig.

En dat vond niemand logisch.

“Als jij zo sterk bent,” zeiden mensen wel eens, “waarom gebruik je het dan niet?”

Berend had daar nooit een goed antwoord op gehad. Behalve dan dit: omdat hij wist wat er gebeurde als hij het wel deed.

Woede was geen emotie voor Berend. Woede was een gebeurtenis. Iets dat zich uitbreidde. Iets dat niet stopte bij zijn huid. Wanneer hij boos werd, voelde de aarde dat sneller dan hijzelf. En de aarde was niet subtiel.

Daarom was hij rustig. Niet omdat hij niets voelde, maar omdat hij alles voelde.

Die dag voelde hij het al voordat iemand iets zei.

De grond onder hem trilde een fractie. Zo klein dat niemand het zou merken als je niet wist waar je op moest letten. Berend haalde het rietje uit zijn mond en legde zijn hand steviger om de knuppel. Zijn ademhaling werd dieper. Langzamer.

“Dat soort dag,” mompelde hij.

Hij stond op. De zon schoof achter een wolk en het licht werd vlakker, harder. Berend zette zijn voeten iets uit elkaar, precies zoals hij dat altijd deed wanneer hij niet wist wat er ging komen. Zijn houding was niet dreigend. Hij stond gewoon goed.

“Niet boos worden,” zei hij zacht tegen zichzelf. “Dat helpt nooit.”

Maar diep vanbinnen wist hij dat dit misschien zo’n dag zou worden waarop helpen niet genoeg was. Waarop de aarde een keuze moest maken. En hij ook.

Berend keek het pad af. Hij zag nog niemand, maar hij voelde dat hij niet alleen zou blijven. Er waren mensen onderweg. Mensen met vragen. Mensen met onrust. En misschien iemand die hij al kende zonder die ooit ontmoet te hebben.

Hij pakte zijn knuppel iets hoger vast en wachtte.

Niet gespannen.
Niet ongeduldig.

Gewoon klaar.

Want als het straks echt misging, als alles begon te schuiven en breken en niemand meer wist waar hij moest staan, dan zou Berend doen wat hij altijd deed.

Hij zou blijven staan.
De aarde laten spreken.
En daarna weer gaan zitten.

Met een nieuw rietje.

8. Wat Annelieke Droeg

Ik weet niet hoe ik moet uitleggen wat er gebeurde, alleen dat het voelde alsof ik door iets heen liep dat ik niet kon zien. Annelieke liep voor ons uit. Niet snel, niet onzeker, maar op een manier die ik nooit eerder bij iemand heb gezien. Alsof de grond haar kende. Alsof het pad zelf opgelucht was dat zij er was.

Ik wilde eerst een paar passen achter haar blijven, maar dat voelde verkeerd. Alsof er een soort draad tussen ons gespannen stond die pijn deed als ik te ver weg liep. Een zachte druk in mijn borst, alsof mijn hart iets vasthield wat niet van mij was. Ik snap dat niet, maar ik voel het wel.

Lucas liep achter ons. Stil. Hij keek steeds naar hoe Annelieke liep of ademde of haar hand bewoog. Ik merkte dat hij probeerde te begrijpen wat zij al wist, maar ik kan hem niet uitleggen dat dat niet werkt. Sommige dingen kun je niet leren door te kijken. Sommige dingen zitten in je, ook al weet je zelf nog niet hoe of waarom.

Toen begon Annelieke te praten. Ze keek niet om, maar ik wist dat ze het ook tegen mij had. Ze zei dat Witte Wieven niet altijd gevlucht waren. Dat het pas later gebeurde. Dat ze geboren was bij water dat nooit stilstond. En dat water dingen meenam die mensen niet konden dragen.

Ik voelde mijn vingers tintelen. Het gebeurde zo vaak de laatste tijd, maar nu sterker. Alsof het water waar zij over sprak door mijn armen liep.

Ze zei dat mensen hen Witte Wieven noemden omdat ze wisten. Niet omdat ze wit droegen. Niet omdat ze geheimzinnig wilden zijn. Omdat ze wisten. En dat weten gevaarlijk wordt als anderen bang zijn.

Dat zinnetje bleef in mij steken. Alsof het precies was waar ik al maanden bang voor was. Dat wat ik voel niet normaal is. Dat het misschien wel fout is. Dat mensen bang zouden worden als ze wisten wat ik soms ervaar.

Annelieke keek even naar mij en zei dat ik via dingen voelde. Niet alles. Niet altijd. Maar genoeg om moe van te worden. Ik slikte, want dat was precies waar ik nooit woorden voor kon vinden. Lucas keek geschrokken

op, alsof hij ineens beseftte hoeveel ik altijd verzwegen. Ik wist niet waar ik moest kijken.

Annelieke zei dat ze het herkende. Niet in zichzelf. In haar bloedlijn. Die woorden deden iets met me. Ik begreep ze niet, maar mijn lichaam wel. Ik voelde een golf warmte omhoog trekken langs mijn ruggengraat. Alsof iemand zacht zei dat ik niet gek ben.

We kwamen bij een kruispunt van paden. De lucht was daar dikker. Ik kon het echt voelen. Alsof de plek herinneringen opsloeg die niet van mij waren. Ik stak mijn hand uit en raakte die van Annelieke. Niet expres, maar omdat mijn lichaam dat wilde. Ze liet het toe. Geen vonk. Geen schok. Alleen erkenning.

Toen vond ze de wagen. Of misschien vond de wagen ons. Er zat een vrouw met donkere, scherpe ogen op een boomstam. En haar kleine hangbuikzwijntje, Sirah, wroette in de aarde. Alles aan haar voelde alsof ze al wist dat wij gingen komen.

Lucas staarde naar een raampje in de wagen en zag ineens een man daarachter. Een oude man met diepe ogen, te diep om te vergeten. Lucas schrok en draaide zich om, maar er was niemand. Ik zag hem bang worden, maar ik voelde iets anders. een echo. Iets dat veel ouder was dan wij allemaal.

De vrouw heette Nadars. Zij keek naar mij zoals mensen kijken naar iets dat ze herkennen, niet naar iets nieuws. Zij zei dat ik gevonden was. Het klonk niet als compliment. Eerder als conclusie.

We liepen verder en bij het bos stond Lientje. Ze keek niet op, maar ze wist dat we kwamen. Ze zei dat ik veel droeg. Maar dat niet alles van mij was. Mijn keel deed pijn bij die woorden. Alsof ze precies raakte wat ik altijd voelde maar nooit durfde zeggen.

Verderop was rook en Chadri stond erin. Zijn haar stond alle kanten op en zijn jas was zwartgeblakerd. Hij zei dat het bijna goed ging. Ik wilde lachen, maar het bleef steken. Er was te veel spanning, te veel niet weten.

En Berend zat tegen een boom en zei dat het niet gezellig voelde. Dat had hij goed gezien.

Toen stonden ze allemaal samen. De groep waar het boek alleen hints over gaf. Geen verhaal. Geen legende. Echte mensen. En ze keken naar Annelieke.

Zij zei dat ze dit niet meer alleen kon. En dat het ook niet moest.

Toen keek ze naar mij.

Ze zei dat wat ik voel geen last is. Dat het richting is. Maar dat ik moet leren wanneer ik het toelaat en wanneer niet. Anders neemt het alles van mij.

Ik wilde sterk blijven, maar mijn ogen brandden. Ik knikte. Ik wist dat ze gelijk had. En ik wist ook hoe moeilijk dat voor mij zou worden.

Dit was geen avontuur. Dit was geen toeval. Dit was het punt waarop dingen begonnen samen te vallen. Niet buiten mij. Binnenin. In de plekken waar ik nooit durfde te kijken.

En toen wist ik het.

Dit keer liep Annelieke niet alleen.
En ik ook niet.

9. Het Spoor

Vandaag voelde ik iets voordat ik het zag. Het was geen geluid. Geen schaduw. Geen beweging. Het was een druk, laag in mijn borst. Alsof iemand een hand tegen mijn longen legde en zacht zei dat ik niet te diep mocht ademen. De lucht hing zwaar. Elk geluid ging meteen dood. Alsof de wereld haar eigen echo niet meer vertrouwde.

Lucas zei dat het voelde alsof we bekeken werden. Ik wilde zeggen dat het klopt, maar mijn stem bleef ergens halverwege hangen. Berend zei dat we inderdaad bekeken werden. Alsof het niets bijzonders was. Hij hield zijn knuppel vast zoals iemand een herinnering vasthoudt die altijd pijn doet.

Annelieke liep voor ons uit. Niet snel, wel vastberaden. Ik zag aan haar hoe ze tegen iets in liep dat wij niet konden zien. Haar schouders stonden gespannen. Ze keek niet om, maar ik voelde dat ze wist dat wij achter haar waren.

Toen zei ze dat hij hier langs was gekomen. Zij zei nooit te veel in één keer. Dus als ze iets zei, dan was het waar. Ik voelde mijn maag draaien. Niet omdat ik wist wie hij was, maar omdat Annelieke het wist en dat was genoeg.

Het gras was nat en klam tegen mijn benen. Elke stap werd zwaarder. De aarde rook bitter. Het leek alsof het land zelf bang was. Dat klinkt stom als ik het zo opschrijf, maar dat is hoe het voelde. Alsof de grond een verhaal fluisterde dat niemand meer wilde horen.

Sirah knorde laag. Niet schattig. Waarschuwend. Chase liep voorop, zijn neus dicht bij de grond. Zijn lichaam was gespannen alsof er een snaar strak werd getrokken die elk moment kon knappen. Ik voelde hoe mijn borst klemde. Niet alleen van angst. Van herkenning.

Nadars keek voortdurend om zich heen, alsof ze de lucht las in plaats van de wereld. Ze zei dat hij niet onder de grond zat. Niet achter steen. Hij bewoog. Dat vond ik misschien nog enger dan een vaste plek.

We kwamen bij een plek waar de aarde donkerder was. Lientje hurkte en voelde aan de grond. Ze zei dat hier angst lag. Verse angst. Niet oud. Niet herinnerd. Net achtergelaten. Ik moest mijn handen in mijn zakken klemmen, anders had ik het aangeraakt en dat durfde ik niet.

Toen voelde ik het ineens alsof iemand achter me langs liep. Niet echt. Maar wel echt genoeg. Jacob piepte scherp. Het piepje dat hij alleen maakt als iets te dicht bij komt. Dat kleine geluid ging door mijn hele lijf.

Chadri zei dat dit zo'n moment was waarop alles misgaat. Ik wilde dat hij zweeg, maar het was al te laat. De lucht werd kouder. Chase gromde diep. Mijn handen trilden.

En toen kwam het.

Een schaduw schoot langs ons heen. Zo snel dat ik het niet kon volgen. Ik hoorde mezelf naar adem happen. Lucas riep waar. Maar het was al te laat. De wereld werd scherper en doffer tegelijk, alsof iemand de kleuren en geluiden tegelijk stuk kneep.

Toen kwam de tweede schaduw. Links. Chadri greep in zijn hoed en gooide licht omhoog. Geen mooie magie. Alleen kracht. Ongeleid. Wild. Maar het werkte. De schaduw trok weg alsof hij zich verbrandde.

En toen kwamen ze.

Dertien Zwarte Ridders. Uit de regen. Alsof ze altijd al in de druppels hadden gezeten. Ze bewogen tegelijk, als één lichaam met dertien harnassen. Geen gezichten. Geen stemmen. Alleen aanwezigheid.

Mijn benen wilden weg. Echt weg. Maar iets in mij bleef staan. Misschien omdat iedereen bleef staan.

Sirah stormde naar voren en ramde tegen een Ridder. Chase sprong opzij en beet. Hij werd weggeslagen, maar hij stond weer op. Altijd. Ik voelde tranen prikken, maar ik knipperde ze weg.

Lientje strooide kruiden in de lucht en de aarde reageerde met wortels en ranken die de ridders vastgrepen. Berend stak zijn knuppel in de grond en de aarde golvde alsof ze hem kende. Twee ridders zakten weg.

Ze trokken zich terug. Te snel. Te netjes. Alsof ze een test hadden gedaan.

Annelieke zei dat dit geen gevecht was. Dit was meten.

Ik haat meten.

De regen werd harder. We volgden het spoor naar een open vlakte. Daar stond een houten boevenwagen. Leeg. Maar niet lang. Dat voelde ik meteen. Jacob begon te piepen, steeds sneller. Mijn hart sloeg in mijn keel.

Annelieke bleef staan en zei dat we te laat waren. Maar toen zei ze dat we misschien precies op tijd waren. Ik wist niet wat ik moest voelen.

Toen hoorde ik een fluitend geluid door de regen snijden. Berend zei dat het het teken was. En dat we moesten rennen.

Maar het ergste was niet het teken.

Het ergste was weten dat dit spoor nooit bedoeld was om gevolgd te worden. Niet omdat het gevaarlijk was. Maar omdat het, wanneer iemand het wel volgde, iets openbrak. Iets groots. Iets dat niet wegrent. Niet wacht. Niet denkt.

Iets dat wakker wordt.

En het was nu wakker.

Ik voelde het in elke ademhaling.

Het stopt niet meer.

10. Wat Bleef, wat Ging

Ik schrijf dit met handen die nog steeds trillen. Ik weet niet of ik alles precies opschrijf zoals het gebeurde, maar ik weet dat ik het moet opschrijven. Omdat het anders te zwaar wordt om te dragen.

De regen begon niet gewoon te vallen. Hij sloeg naar beneden alsof de hemel boos was. Hard en koud op mijn gezicht, in mijn ogen, in mijn mond. Alles werd nat en zwaar. De modder onder mijn voeten voelde levend, alsof het mij wilde vasthouden. Alsof de aarde mij niet meer wilde laten gaan.

Berend zei nu. Geen plan. Geen uitleg. Alleen nu.

We renden. Of we probeerden het. De grond trok aan mijn enkels. Elke stap was een gevecht. Ik gleed uit en Lucas pakte mijn jas vast en trok me overeind. Zijn hand was warm, de enige warmte die ik voelde. Hij zei dat ik bij hem moest blijven. Hij zei het alsof hij bang was dat ik zou verdwijnen.

Achter ons hoorde ik het. Staal. Hoefslagen. Ritmisch. Zwaar. Niet boos. Zeker. Dertien Zwarte Ridders. Ik wist dat het dertien waren zonder dat iemand het zei. Het was alsof de lucht zelf het aantal fluisterde.

Chase was de eerste die brak. Hij sprong naar voren, beet, vocht alsof hij groter was dan hij was. Sirah rende erachteraan, knorrend, duwend, trekkend. Het was zo dapper dat het pijn deed om te zien.

Jacob piepte op Anneliekes schouder. Het ging door mijn borst heen alsof zijn angst gelijk aan de mijne was. Ik kon niet stoppen. Lucas trok mij door modder die me bijna vastzoog alsof ik zelf geen kracht meer had.

Nadars riep links en we doken weg. De klap achter ons voelde als iets dat eigenlijk mijn naam droeg. Modder spatte op. Mijn oren suisden. Ik wist dat ik een seconde later niet meer had bestaan.

Chadri zat vast in de modder. Hij viel achterover en zijn hoed bleef rechtop staan alsof de wereld een slechte grap maakte. De Zwarte Ridders

kwamen dichterbij. Ik hoorde ze niet praten. Ze praatten nooit. Het was die stilte die mij misselijk maakte.

Berend ging voor ons staan. Zijn knuppel in zijn handen. Zijn voeten diep in de grond. Hij vocht alsof de aarde door hem heen sloeg. Elke klap voelde alsof de grond meebewoog.

Lientje gooide kruiden en de aarde schoot omhoog in wortels en ranken. Ze vocht niet om te doden. Ze vocht om terug te pakken wat niet van hen was. Ik voelde haar woede. Het trilde door mijn huid.

Nadars stond stil. Te stil. Haar handen gloeiden. Ze hield alles vast wat ze ooit had gewaarschuwd en niemand had geluisterd. Ik voelde haar kracht als hitte in mijn eigen handen.

Chadri deed iets met zijn hoed. Hij hoopte dat het niet zou ontploffen. Er kwam een straal water recht omhoog in zijn eigen gezicht en hij schreeuwde uit frustratie, maar het werkte. De formatie brak. En hij deed het nog een keer. Licht uit zijn hoed, fel en wild. Ik had nooit gedacht dat ik hem dapper zou noemen, maar ik doe het nu.

Toen stapte Annelieke naar voren.

De lucht trilde om haar heen. Haar adem werd zwaar. Ik voelde meteen dat ze te veel gebruikte. Te diep. Te ver. Lucas riep dat ze moest stoppen. Ze luisterde niet. Ze zei dat ze haar wilden. Altijd al.

Ze zette Jacob neer.

Ik weet niet waarom dat de ergste steek in mijn borst was. Misschien omdat ik wist wat dat betekende. Ze liet hem achter. Ze liet veiligheid achter.

En toen rende ze.

Lucas rende achter haar aan. Ik volgde, maar mijn benen voelden alsof ze los zaten. Chase en Sirah duwden en trokken me overeind toen ik viel. De

wereld was een waas van modder, regen en adem die ik niet meer onder controle had.

Uit de mist kwam een Zwarte Ridder achter Annelieke.

Te snel. Te stil.

Niemand zag hem. Alleen beweging.

Zijn arm ging omhoog.

De klap was het ergste geluid dat ik ooit heb gehoord. Niet hard. Niet luid. Maar definitief. Alsof iets brak wat nooit meer goed zou komen.

Anneliekes lichaam verstijfde en viel.

Ik schreeuwde. Ik gilde zo hard dat het pijn deed in mijn keel, maar niemand hoorde het door de regen. De Ridder tilde haar op alsof ze niets woog. Alsof ze geen ziel meer had.

Ze gooiden haar in de boevenwagen. Haar lichaam kwam neer op het hout. Ze bewoog niet. Helemaal niet.

De deur sloeg dicht. Het slot viel.

Ik voelde het in mijn borst.

Alsof iets in mij zelf werd afgesloten.

De wagen reed weg. De mist at hem op.

Sirah en Chase renden nog, maar kwamen te laat.

Jacob gleed uit en piepte tot zijn keel geen geluid meer kon maken.

Berend maakte zich klaar om de aarde te laten beuken.

Nadars gloeide alsof ze zou ontploffen.

Chadri schreeuwde dat ze moesten stoppen omdat ze anders haar zouden raken.

Toen was de wagen weg.

En toen brak ik.

Ik begon te beven. Niet een beetje. Maar zo erg dat mijn benen ophielden met werken. Lucas hield mij vast. Ik voelde hoe nat zijn jas was. Hoe zijn armen om mij heen trilden. Maar niets hielp tegen de pijn in mijn borst.

Ik huilde alsof er iets uit mij werd gescheurd. Ik voelde het moment dat ze viel. Ik voelde haar adem verdwijnen. Niet omdat ik het zag. Maar omdat mijn gave het zag. En ik haat het dat ik dat kan.

Iedereen stond stil.

En toen hoorde ik het.

Heel zacht. Ver weg.
Maar alleen ik hoorde het.

Een fluistering.
Mijn naam.
In dezelfde stem die mij eerder had gezien.

Ik schrijf het hier zodat ik het niet vergeet.

Dit is geen einde.
Dit is het begin.

Nawoord

Ik weet niet precies wanneer dit allemaal begon. Misschien toen Lucas dat oude boek oppakte. Misschien al eerder, toen ik voor het eerst iets voelde wat niet van mij was. Mensen denken dat geschiedenis uit jaartallen en plekken bestaat, maar ik heb geleerd dat geschiedenis eigenlijk mensen zijn die iets achterlaten, iets dat soms wacht op iemand die het kan voelen.

Ik wilde nooit iemand zijn die bijzondere dingen kon. Ik wilde gewoon normaal zijn. Maar dit avontuur leerde me dat sommige gaven geen cadeaus zijn en sommige lasten geen straf. Ze horen bij je, zelfs als je nog niet weet hoe je ze moet dragen. Lucas en ik maakten fouten, grote ook, maar we deden wat we konden met wat we wisten.

Ik heb geleerd dat wat kwijt lijkt niet altijd weg is. Dat sommige geheimen niet verborgen willen blijven. En dat één tik van een horloge alles kan veranderen. Dank je wel dat je meespelde, meelas en me volgde door alles heen.

En nu... is dit boek vol.

Echt vol.

De bladzijdes zijn op en ik heb nog zoveel te vertellen.

Dus morgen ga ik een nieuw dagboek kopen.

Want dit verhaal is nog niet klaar.

Josefien's Dagboek

en het Spoor dat Niet Had Mogen Bestaan

Sommige voorwerpen bewaren meer dan stof en tijd.
Sommige herinneringen willen niet vergeten worden.

Wanneer Lucas en zijn zusje Josefien op een antiekmarkt in Delft een oud zakhorloge vinden, lijkt het in eerste instantie niet meer dan een bijzonder aandenken. Maar zodra het horloge begint te tikken, verandert alles.

Wat volgt is een reis die hen verder brengt dan ze ooit hadden kunnen vermpeden. Naar een verleden dat nog steeds ademt, fluistert en wacht.

In een wereld waar mist de grens vormt tussen wat was en wat is, ontmoeten Lucas en Josefien mensen met verborgen gaven, oude wonden en onafgemaakte verhalen. Langzaam wordt duidelijk dat dit avontuur niet toevallig is begonnen.

Er is een spoor.

En dat spoor was nooit bedoeld om gevolgd te worden.